

over Terrainet; man kan da f. Ex. ikke fastsætte, at der paa visse Steder skal være Gjennemtræk mellem Gaardene og overhovedet ikke ordue Byggegrundenes Plads saaledes, som det i sanitair Henseende er ønskeligt. Det Sidste, der er at gjøre, at opføre selve Stederne, maa naturligviis udføres af hver enkelt Lodseier for sig. Jeg maa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det ikke er Enkelte alene, der have meent, at denne Fremgangsmaade vilde være den rette; den Commission, som den ærede foregaaende Taler gjentagende har omtalt, fremhæver i sin Betænkning af 30te October 1858 med megen Styrke dette, og dens Raisonnement er i høi Grad blevet godkjendt ikke blot af Regjeringen, men ogsaa af Kjøbenhavns Communalbestyrelse og dernæst af Landstinget, og dette forekommer mig i høi Grad at tyde paa, at det har været et veloverveiet Forslag, den har gjort. Da Regjeringen nu har forladt dette Grundlag, skal jeg imidlertid ikke tænke paa at foreslaae, at det bringes tilbage. Jeg vil kun tillade mig at advare imod at gaae for langt i modsat Retning, og jeg troer senere, ved at omtale nogle enkelte Paragrapher, at kunne paavise, at det er nødvendigt at staffe Regjeringen eller Kommunen — hvem det nu bliver, der skal foretage Bebyggelsen — Veilighed til at foretage saa mange Reguleringer, som der behøves. Forlader man det Standpunkt, selv at tage hele Planen i sin Haand, anseer jeg det for aldeles nødvendigt dobbelt strengt at vaage over, at der i Loven indsættes Bestemmelser, hvorved det bliver muligt at sikkre sig en fordeelagtig Bebyggelse.

Efter disse Ytringer skal jeg tillade mig at gjøre nogle ganske faa Bemærkninger til et Par af Lovforslagets Paragrapher. Jeg skal først med Hensyn til § 2 tillade mig at sige, at jeg slet ikke kan være enig med den ærede foregaaende Taler i den Formening, at det skulde være Uret at forlange et Vederlag af dem, der faae Byggefrihed og alle øvrige Rettigheder paa deres Grunde. Det forekommer mig, at den Bevillingsførelse, der herom er foresat i Commissionsbetænkningen af 30te October 1858, maa være rigtig. Naar jeg ikke anfører videre derom, er det, fordi jeg har

Følelsen af, at, da jeg mangler juridiske Kundskaber, vil min Dom have meget ringe Betydning. Jeg skal kun ligeoverfor den Paastand, at hvor berettiget man end ellers kunde være til at forlange Vederlag for Ophævelsen af Servituten, maa denne Rettighed falde bort, naar Fæstningen opgives, tillade mig at gjøre opmærksom paa, at denne Commissionsbetænkning, der notabene ikke er forfattet af Militaire alene, der havde som Formaal at staffe Midler til en ny Befæstning, men hvori ogsaa blandt Andre et Medlem af Kjøbenhavns Communalbestyrelse har havt Deel, udtrykkeligt siger: „Hvad sluttelig angaaer den i det heromhandlede Promemoria reiste Tvivl om, hvorvidt den i Udsigt stillede Expropriation er overeensstemmende med Grundlovens § 87, troer Commissionen det allerede ved dens tidligere Fremstilling godtgjort, at selv i det Tilfælde, at Kjøbenhavn skulde aldeles ophøre at være Fæstning og Fæstningsværkerne af den Grund opgives, vilde Hensyn til de indenfor Demarcationslinien liggende Arealers hensigtsmæssige og navnlig med sanitaire Fordringer stemmende Bebyggelse kræve en almindelig Expropriation i Almeenvællets Interesse“. Dertil kommer, at det vel er meget rigtigt, at Ordføreren for Udvalget i Landstinget har udtalt som sin eller, rettere sagt, som Udvalgets Formening, at, naar Fæstningsværkerne først vare sløsfede, vilde Retten til at expropriere være tabt; men denne Paastand mobsatte Indenrigsministeren sig stærkt, og Landstinget underkjendte den ogsaa aldeles ved sin Afstemning. Jeg maa formene, at det er vor Pligt at vaage over, at Staten ikke giver saa gunstige Forhold som dem, der her ere tilstede, fra sig. Staten skal ganske vist ligeoverfor Private altid vise sig paa en forekommende Maade og aldrig tænke paa at gjøre sig uretfærdige Fordele paa Enkeltmands Beføstning; men paa den anden Side troer jeg heller ikke, at der er nogen Grund for Staten til at tilstaae Enkeltmand store Begunstigelser paa Statens Beføstning og heller ikke paa Beføstning af anden Enkeltmand. Men jeg kan ikke see Andet, end at i jo gunstigere Forhold man stiller Lodseierne indenfor Sørne, desto ugunstigere stiller man Lodseierne udenfor Demarcationslinien, og jeg veed ikke, hvorfor